

„Recepty na dobre pisanie”

„Dekalog dla nauczycieli dzieci dyslektycznych”

Nie

1. Nie traktuj ucznia jak chorego, niezdolnego, leniwego.
2. Nie karz, nie wyśmiewaj w nadziei, że zmobilizujesz go do pracy.
3. Nie łudź się, że „sam z tego wyrośnie”, „weźmie się w garść”, „przysiądzie fałdów” lub, że ktoś go z tego wyleczy.
4. Nie spodziewaj się, że kłopoty ucznia pozbawionego specjalistycznej pomocy ograniczą się do czytania i pisania i skończą się w młodszych klasach szkoły podstawowej.
5. Nie ograniczaj uczniowi zajęć pozalekcyjnych, aby miał więcej czasu na naukę, ale i nie zwalniaj go z systematycznych ćwiczeń i pracy nad sobą.

Tak

6. Staraj się zrozumieć swojego ucznia, jego potrzeby, możliwości i ograniczenia, aby zapobiec pogłębianiu się jego trudności szkolnych i wystąpieniu wtórnych zaburzeń nerwicowych.
7. Spróbuj, jak najwcześniej, zaobserwować trudności ucznia: na czym polegają i co jest ich przyczyną. Skonsultuj problemy dziecka ze specjalistą (psychologiem, pedagogiem, logopedą, a w razie potrzeby z lekarzem).
8. Aby jak najwcześniej pomóc uczniowi:
 - bądź w kontakcie z poradnią, wykorzystaj wyniki badań i zalecenia specjalistów zawarte w opinii psychologiczno-pedagogicznej lub logopedycznej,
 - ustal kontrakt pomiędzy tobą, rodzicami i dzieckiem, który określa reguły współpracy – dziecko uczyni odpowiedzialnym za pracę nad sobą, rodziców za pomaganie dziecku, a nauczyciela za bycie doradcą,
 - zaobserwuj podczas codziennych lekcji, co najskuteczniej pomaga dziecku,
 - bądź w stałym kontakcie z nauczycielem – terapeutą i korzystając z jego wskazówek, włączaj w zajęcia dydaktyczne potrzebne dziecku ćwiczenia.
9. Opracuj indywidualny program wymagań wobec ucznia dostosowany do jego możliwości i wkładu pracy. Oceniaj go na podstawie odpowiedzi ustnych i treści prac pisemnych. Nie karz mu czytać głośno przy całej klasie. Pozwól mu korzystać ze słownika i daj więcej czasu na zadania pisemne. Dyktanda i prace pisemne oceniaj jakościowo (opisowa ocena błędów) pod warunkiem systematycznej pracy, znajomości reguł ortografii i korekty błędów w zeszycie. Nagradzaj za wysiłek i pracę, a nie za jej efekty.

10. Bądź życzliwym i cierpliwym przewodnikiem ucznia w jego problemach.

Dyktando w 10 punktach – z komentarzem ortograficznym

Punkt 1. Umowa

Umów się z dzieckiem, że codziennie będziecie robić dyktando obejmujące zawsze tylko 3 zdania. Wymyślcie wspólnie nagrodę po każdym tygodniu pracy.

Punkt 2. Wybór tekstu

Zaznacz w książce dziecka 3 zdania i przeczytaj na głos pierwsze zdanie.

Punkt 3. Komentarz ortograficzny

Dziecko powtarza zdanie i omawia pisownię każdego wyrazu (podaje zasady pisowni, poszukuje uzasadnienia pisowni).

Punkt 4. Zapisywanie

Dziecko zapisuje zdanie (podobnie postępuje z kolejnymi zdaniami)

Punkt 5. Kontrola 1 – dziecko

Dziecko samodzielnie sprawdza cały napisany tekst.

Punkt 6. Kontrola 2 – dorosły

Dorosły sprawdza tekst. Jeżeli znajdzie błędy, podaje ich liczbę.

Punkt 7. Kontrola 3 – dziecko

Dziecko ponownie sprawdza tekst z pomocą słownika ortograficznego.

Punkt 8. Kontrola 4. – dorosły

Dorosły sprawdza poprawiony tekst. Jeżeli nadal są błędy, wskazuje tekst – wzór, z którego dyktował zdania.

Punkt 9. Kontrola 5 – dziecko

Dziecko porównuje napisany tekst ze wzorem i ostatecznie poprawia błędy.

Punkt 10. Poprawa

Dziecko opracowuje błędnie napisane wyrazy (np. podaje zasady pisowni, wyrazy pokrewne, odmienia wyrazy przez przypadki, wymienia na inne formy).

„Dyktando w 10 – punktach”:

1. *utrwała znajomość zasad,*

2. *wytwarza nawyk stałego przywoływania zasad ortograficznych podczas pisania,*
3. *wytwarza nawyk stałego sprawdzania napisanego tekstu, a tym samym dziecko ma poczucie odpowiedzialności za napisany tekst.*

Rodzina wyrazów.

W każdej rodzinie ludzie są do siebie podobni: mają takie same oczy, włosy, wzrost. Tak samo jest w rodzinach wyrazów. Przyjrzyj się, jak wyglądają wymienione wyrazy, które należą do jednej rodziny. Zastanów się, czym są podobne i pomaluj na ten sam kolor litery, które występują we wszystkich wyrazach należących do tej rodziny. Przeczytaj kilkakrotnie głośno powtarzając się część słowa. Jest to „znak rozpoznawczy” tej rodziny.

Oto przykłady:

- góra, górka, pogórze, górski, góral, góralka, góralski, górnik
- król, królowa, królewicz, królewna, królewski, królestwo, królik
- wróżba, wróżka, wróżyć, wywróżyć, wróżbita
- róża, różowy, różany, różyczka, zaróżowiony
- ogórek, ogórkowy, ogórkowa, ogórecznik
- stróż, stróżować, stróżówka,
- Józef, Józio, Józefina, Józia
- córka, córcia, córeczka, córuchna, córeńka
- tchórz, tchórzostwo, stchórzyc, tchórzliwy
- próżniak, próżnować, próżny
- włóczęga, włóczęgostwo, powłóczyć, włóczyć się, rozwłóczyć
- żółty, żółtodziób, zżółknąć, zażółcony
- źródło, źródelko, źródłana
- skóra, skórzany, gruboskórny, skórkowy
- równo, równanie, wyrównać, zrównać, porównać, przyrównać, równość
- różnica, różny zróżnicowany, różniący się, wyróżniać, przeróżny

Możesz też zastanowić się, co łączy „Grupę Przyjaciół” taką, jak: wiewiórka, tchórz, żółw, królik, wróbelek, jaskółka, przepiórka

opracowała R. Nowak

Bibliografia:

Ćwiczenie „Czarodziejski palec”

Ćwiczenie opracowano korzystając z technik Metody Dobrego Startu (M. Bogdanowicz 1985,1999).

Twój palec jest czarodziejski. Umie napisać każdy trudny wyraz. Oto wyraz np. ***góra*** – napisany pismem odręcznym. A teraz:

- Kilkakrotnie napisz ten wyraz, wodząc palcem po kolejnych literach tego wyrazu, jednocześnie go wymawiając.
- Następnie zamknij oczy i przypomnij sobie jak ten wyraz wygląda.
- Teraz wyobraź sobie, jak poruszał się twój ***zaczarowany palec*** podczas pisania kolejnych liter wyrazu.
- Otwórz oczy i narysuj wyraz w powietrzu, śledząc ruch twojego palca.
- Teraz napisz wyraz kilkoma technikami, wielokrotnie pisząc go po tym samym śladzie np.: palcem po stole, palcem na przedramieniu swojej ręki, palcem na tacy posypanej kaszą manną lub cukrem pudrem, na papierze palcem umoczone w farbie itp.
- Na końcu napisz wyraz mazakiem na dużej kartce (A4) i ołówkiem (długopisem, cienkim mazakiem) w liniaturze zeszytu.
- Porównaj ostatni napisany przez siebie wyraz ze wzorem. Jeżeli jest taki sam - ***Brawo - twój palec jest naprawdę czarodziejski!***

Jeśli popełniłeś błąd, wróć do początku zadania i powtórz wszystko jeszcze raz.

Oto wyrazy, od których możesz zacząć ćwiczenie: ***który, chór, mózg***

opracowała R. Nowak

Bibliografia:

Jak pomóc dziecku z dysortografią – Poradnik metodyczny pod redakcją W. Turkiewicz – Ośrodek
Doskonalenia Nauczycieli Zielona Góra 2000